7 ـ كەزەكتى دۇنيە جۇزىلىك اسكەريلەر سپورت جارىسىنىڭ قاسيەتتى الاۋى تامىزدىعىن جيۇ جانە الاۋ جەتكىزۇدىڭ باستالۋ سالتى نانچاڭدا وتكىزىلدى

شينحۇا اگەنتتىگىنىڭ 8 ـ ايدىڭ 1 ـ كۇنى نانچاڭنان بەرگەن حابارى (تىلشىلەر حۇاڭ مەيڭ، لي يۇن). 7 ـ كەزەكتى دۇنيە جۇزدىك اسكەريلەر سپورت جارىسىنىڭ قاسيەتتى الاۋى تامىزدىعىن جيۇ جانە الاۋ جەتكىزۇدىڭ باستالۋ سالتى 8 ـ ايدىڭ 1 ـ كۇنى تۇستەن بۇرىن جياڭشي ولكەسىنىڭ نانچاڭ قالاسىندا وتكىزىلدى. الاۋ جەتكىزۇ ــ دۇنيە جۇزىلىك اسكەريلەر سپورت جارىسىنىڭ ماڭىزدى ۇگىتى جانە جالپىلاستىرۇ قيمىلى رەتىندە، كەلەسى قادامدا نەگىزىنەن، اسكەري ازارماداما جانە ۇستىنە الىپ وتكىزەتىن قالا ــ ۇحاندا وتكىزىلەدى.

وسى كەزەكتى اسكەريلەر سپورت جارىسى الاۋىنىڭ اتى "بەيبىتشىلىك داڭقى"، جالپى ۇزىندىعى 700 ميلليمەتر، سالماعى 780 گرام، سىرتقى كورىنىسى ۇشبۇرىش ۇلگىسىندە، توبە جاعى ايقاسقان 3 شوعىر جالىننان قۇرالعان. وسى رەتكى الاۋ جەتكىزۇدىڭ باستى تاقىرىبى ــ "دوستىقتان بىرگە يگىلىكتەنىپ، بەيبىتشىلىكتى بىرگە ورناتۋ"، ۇرانى ــ "اسكەريلەردىڭ داڭقىن اسپانداتىپ، دۇنيە جۇزىنە بەيبىتشىلىك ورناتۋ". ۇيىمداستىرۇ كوميسسياسى الاۋ جەتكىزۇدە جارىستى قاراپايىم وتكىزۇ رۇحىن دايەكتىلەندىرىپ، بيىلعى مەرەي توي جىلىنىڭ، نەگىزگى ساتىنىڭ اۇىرتپالىعىن جەڭىلدەتۇ جىلىنىڭ ەرەكشە تالابىنا مەڭزەس، اسكەري ءبولىمىنىڭ دايىندىق جاتتىعۇىنا مۇمكىندىك بارىنشا نەپىل جەتكىزبەۋ، بۇقارانىڭ ونەرىسىنە، تۇرمىسىنا امالدىڭ بارىنشا اسەر تيگىزبەۋ نەگىزىندە، سارا جوبانى قايتا ـ قايتا زەرتتەپ، ايىندى دا قاراپايىم فورمادا وتكىزۇگە كۇش سالىپ، مۇمكىندىكتىڭ بارىنشا شاعىن قيمىل الاڭنان پايدالانىپ، مۇمكىندىكتىڭ بارىنشا قىسقا قيمىل ۇاقىتتى ىشىندە اسكەريلەر سپورت جارىسىنىڭ ەرەكشەلىگىن، جاسىل دا ۇنەمشىلدىگىن ايگىلەيتىن الاۋ جەتكىزۇ قيمىلىن ورىستەتۇدى جوسپارلاپ ۇيىمداستىردى.

وسى كەزەكتى اسكەريلەر سپورت جارىسىن 10 ـ ايدىڭ 18 ـ كۇنى حۇبەي ولكەسىنىڭ ۇحان قالاسىندا وتكىزۇ بەكىتىلدى. سول كەزدە 100 دىكتىڭ بارىنشا نەپىل جەتكىزبەۋ، بۇقارانىڭ ونەرىسىنە، تۇرمىسىنا امالدىڭ بارىنشا اسەر تيگىزبەۋ نەگىزىندە، سارا جوبانى قايتا ـ قايتا زەرتتەپ، ايىندى دا قاراپايىم فورمادا وتكىزۇگە كۇش سالىپ، مۇمكىندىكتىڭ بارىنشا شاعىن قيمىل الاڭنان پايدالانىپ، مۇمكىندىكتىڭ بارىنشا قىسقا قيمىل ۇاقىتى ىشىندە اسكەريلەر سپورت جارىسىنىڭ ەرەكشەلىگىن، جاسىل دا ۇنەمشىلدىگىن ايگىلەيتىن الاۋ جەتكىزۇ قيمىلىن ورىستەتۇدى جوسپارلاپ ۇيىمداستىردى.

وسى كەزەكتى اسكەريلەر سپورت جارىسىن 10 ـ ايدىڭ 18 ـ كۇنى حۇبەي ولكەسىنىڭ ۇحان قالاسىندا وتكىزۇ بەكىتىلدى. سول كەزدە 100 نەشە مەملەكەتتەن كەلگەن 10 مىڭعا تاياۋ اسكەرى وسى سالتاناتتى جينالىسقا قاتىناسادى. اسكەريلەر سپورت جارىسىنىڭ بەكىتىلگەن جارىس تۇرلەرىندە اسكەري ىستەر 5 ءتۇرى، تەڭىز ارمياسى 5 ءتۇرى، اۋە ارمياسى 5 ءتۇرى، پاراشوتتان سەكىرۇ سىندى اسكەري ىستەر ەرەكشە تۇرلەرى ورنالاستىرىلدى، سوندای ـ اق فۇتبول، باسكەتبول، مالتاۋ سىندى ولىمپيادا تۇرلەرى دە بار. جۇڭگو حالىق ازاتتىق ارمياسى گولف دوپتان باسقا بارلىق 26 ءتۇرلى ۇلكەن جارىس ءتۇرى دوداسىنا تۇگەلدەي قاتىناسادى. كەزەكتە ءارقايسى سپورت اترەتتەرى دايىندىق جاتتىعۇىن ىستەۋدە.

التاي: جوعارى ساپالى قىزمەت وتەۋ ساياحاتشىلاردىڭ الاڭسىز ساياحاتتاپ، رازى ـ حوش بولىپ قايتۇىنا مۇمكىندىك جاسادى

(باسى 1 ـ بەتتە)

شاعىن عانا قىستاق دارەتحانالارىنان التاي ايماعىنداعى ساياحات قىزمەت وتەۋ ساپاسىنىڭ ۇزدىكسىز جوعارىلاعاندىعى مەن مۇندالايدى. التاي ايماعى ساياحات نەگىزدىك قۇرىلعىلارى قۇرىلىسىنىڭ تەبىنىن ۇزدىكسىز ارتتىرىپ عانا قالماستان، نازىك بۇنداردان باستاپ ىسكە كىرىسۇگە اناعۇرلىم ءمان بەرىپ، تاماقتانۇ، جاتىن ورىن، ءجۇرىس ـ تۇرىس، ساياحات، زات ساتىپ الۋ، كوڭىل اشۋ سياقتى جاقتارداعى قىزمەت وتەۋدى كەمەلدەندىردى.

"بيىل ءبىز نەگىزدىك قۇرىلعىلاردىڭ دەڭگەيىن جوعارىلاتىپ، جاڭالاۋ ىنجەنەريالىق ۇزدىكسىز جۇرگىزىپ، 'ءۇش قيىنشىلىق، ءبىردىڭ بىركىلىسسىز بولماۋى' (دارەتحانا قيىنشىلىعى، كولىك توقتاتۋ قيىنشىلىعى، ماي قۇيۇ قيىنشىلىعى، حابار ـ بايلانىس سيگنالى بىركىلىسسىز بولماۋ) ماسەلەسىن شەشتىك". التاي ايماقتىق مادەنيەت ـ دەنە تاربيە ـ رادیو ـ تەلەۋيزيا جانە ساياحات مەكەمەسىنىڭ باستىعى لیۇ كىچۇاننىڭ تانىستىرۇىنشا، بيىل التاي ايماعى 29 ءتۇرلى قوناقجايلار قۇرىلىسىن نىسانىن جۇرگىزگەن، مۇندا 7000عا تاياۋ توسەك ورىنى جاڭادان كوبەيتىلدى؛ 35 ساياحات دارەتحاناسى، 1300 قالا ـ قالاشىق الەۋمەتتىك دارەتحاناسى مەن اس ـ سۋ ورىندىعى الەۋمەتتىك دارەتحاناسى تىڭنان سالىندى، جاڭالاندى؛ 14 ماي قۇيۇ پۇنكتى، 5 كولىك توقتاتۋ الاڭىنىڭ قۇرىلىسى سالىنادى؛ حابار ـ بايلانىس بازالىق ستانسيالارىنان بىرگە يگىلىكتەنۇ قۇرىلىسىن كۇشەيتىپ، بۇكىل ايماق كولەمىندە جىلجىمالى حابارلاسۋ سيگنالىنىڭ ەسكەرۇسىز الابى بولماۋعا كەپىلدىك ەتىلەدى ەكەن.

دارەتحانانى جاڭالاپ، دەڭگەيىن جوعارىلاتىپ قانا قالماستان، حالقتىق تۇسەلحانالاردىڭ قىزمەت وتەۋ ساپاسى دا ۇزدىكسىز جوعارىلادى. 7 ـ ايدىڭ 30 ـ كۇنى حۇبەيلىق ساياحاتشى ۇاڭ جيڭ كوكتوعاي اۇدانىنا ساياحاتتاي بارعاندا، كوكتوعاي قالاشىعى تاراتى قىستاعىنا قوندى، "بۇل ارادعى حالقتىق تۇسەلحانالاردىڭ مۇندايى جاقسى سالىنعاندىعىن ويلاماعان ەكەنمىن، ءۇي تازا، قۇرىلعىلار تولىق، قىستاقتا بولعانىمەن، ءبىراق دارەتحانانا بارۋ، جۇنۇ سياقتى ماسەلەلەردەن الاڭداۋدىڭ مۇلدە قاجەتى جوق ەكەن"، ـ دەپ تىنىعىپ القاۋ ايتتى كەتەرىندە ۇاڭ جيڭ.

تاراتى قىستاعى كوكتوعاي قالاشىعىنان 5 كيلومەتر قاشىقتىقتا، ەرتىس وزەنى اعارى باسىندا. عى ءبىرىنشى قىستاق، "ەرتىستەگى ءبىرىنشى قىستاق" دەپ اتالعان، ونان دا ماڭىزدىسى، الىس ـ جۇققا تانىمال حالقتىق تۇسەلحانا قىستاعى ورتا ەسەپپەن كۇنىنە 200دىڭ اينالاسىندا ساياحاتشى قابىلدايدى.

"حالقتىق تۇسەلحانا ساياحاتشىعا جاتىن ورىن ازىرلەپ عانا قالماستان، ونان دا ماڭىزدىسى، ساياحاتشىعا قونا ـ تۇنەي جاتۇدىڭ تاماشا كەشىرمەسىن سىلايدى، كەلسە كەتكىسى كەلمەيدى، كەتسە قايتا كەلگىسى كەلەدى"، ـ دەدى كوكتوعاي كورىنىس اۇماعىن باسقارۇ كوميتەتى كەن ـ تاۋ گەولوگياسى باسقارۇ مەكەمەسىنىڭ تاراتى قىستاعىندا تۇراتىن "ۇعىسۋ، تىيمدىلىك جاساۋ، توعىستىرۇ" قىزمەت اترەتىنىڭ باستىعى، ءبىرىنشى شۇجي جىڭ دۇڭچيان، ساياحاتشى قابىلداۋ ساپاسىن جوعارىلاتۋ ءۇشىن، قىزمەت اترەتى نسان قارجىسىن قولعا كەلتىرىپ، ۇيلەردى ءبىر تۇتاس جاڭالاپ، اۇلالاردى كوركەمدەپ، اسىرەسە، قىستاقتىڭ شۇ جەتكىزۇ، شۇ بعىستىرۇ ماسەلەسىن شەشپ، ساياحاتشىلاردى ۇايىمنان ارىلتتى.

قاتتى بولشەكتەردىڭ دەڭگەيى جوعارىلادى، جۇمساق بولشەك تە ءجىتى ىلەسۋى كەرەك. جىڭ دۇڭچيان تىلشىگە بىلاي دەدى: قىستاق اس پىسىرۇ، قوناقسارايى قىزمەت وتەۋى سياقتى ءار ءتۇرلى شەبەرلىككە تاربيەلەۋ ـ باۋلۋ كۇرسىن ۇنەمىلىك اشپ، قىستاق تۇرعىندارىن قوناق قابىلداۋ جول ـ جورالعىسىن ۇيرەنۋگە، قىزمەت وتەۋ ارەكەتتەرىن ولشەمگە تۇسىرۋگە جەتەكتەپ، حالقتىق تۇسەلحانانىڭ قىزمەت وتەۋ ساپاسىن جالپى بەتتىك جوعارىلاتتى. "بقلاستى، كەمەلدى قىزمەت وتەگەندە عانا، ساياحاتشىلاردى باۋراي الامز، وسىندا قالدىرا الامز"، ـ دەدى قىستاق تۇرعىنى گۇلپاران قابىلعازى.

بيىل 9 ـ ايدا التاي ايماعىنداعى تۇڭعىش جوعارى دارەجەلى كاسىپتىك ـ تەحنيكالىق شۇەيۇان ــ التاي كاسىپتىك ـ تەحنيكالىق شۇەيۇانى بۇكىل ەلدەن وقۇشى قابىلدايدى. وسى شۇەيۇاننىڭ پارتكوم شۇجيىى ۇ جيانجۇننىڭ تانىستىرۇىنشا، بۇل شۇەيۇان ساياحات باسقارۇ، سەيىل ـ سەرۋەندىك اۇىل شارۋاشىلىعى، قوناقسارای باسقارۇ سياقتى 6 كاسىپ اشۋدى جوسپارلاپ وتىر، بيىل جوسپاردا 600 ادام قابىلدانادى، بۇدان بىلاي وقۇشى قابىلداۋ كولەمى ۇزدىكسىز كەڭەيەدى. "شۇەيۇان، باستىسى، جوعارى ساپالى شەبەرلىك سىپاتتى ساياحات دارىندىلارىن تاربيەلەپ، ساياحات كاسىبىنىڭ جوعارى ساپامەن داموۋى ءۇشىن دارىندىلار تىرەگىن ازىرلەيدى"، ـ دەدى ۇ جيانجۇن.

اقىل ـ پاراساتتىق بۇكىل وڭىرلىك ساياحات تۇعىرى ساياحاتتى سەزىنۇدى جوعارىلاتتى، جاڭادان سالىنعان مەيمانحانالار، حالقتىق تۇسەلحانالار ساياحاتشىلارعا جايلى قونالقى ورىن سىيلادى، "اۋەدەگى اۋتوبۇز"دىڭ قاتناۋى ساياحاتشىلاردىڭ ءجۇرىس ـ تۇرىسىن ونان ارى قولايلىلاستىردى... التاي ايماعى جوعارى ساپالى ساياحات قىزمەت وتەۋ جۇيەسىن قۇلشىنا قالىپتاستىرىپ، ساياحاتشىلاردىڭ الاڭسىز ساياحاتتاپ، رازى ـ حوش بولىپ قايتۇىنا مۇمكىندىك جاسادى.

قوعام ورنىقتىلىعى مەن بايلاندى تىنىشتىقتى معىم سۋ يگىلىگى تىرەگىمەن قامتاماسىزداندىرايىق

(باسى 1 ـ بەتتە)

"ءبىز تەك پارتيامىز، ىسىمىزگە، جولداستارىمىز، وزىمىزگە وسكەلەڭ جاڭاپتى بولۋ پوزيتسياسىن نەگىزگە الىپ، سىن جانە ءوز ـ وزىنە سىندى ىشكەرىلەي ورىستەتىپ، كەڭ پەيىلمەن جانە كىشى پەيىل پوزيتسياسىمەن بۇقارانىڭ سىنىن جانە باقىلاۋىن قابىلدايتىن بولساق، تاماشا قىزمەت بەينەسىن قالىپتاستىرىپ، ماسەلەنى شىندىقتى ءىس جۇزىنەن ىزدەي شەشپ، داموۋدى ىلگەرىلەتۇدى شىنايى ورىندای الامز"، ـ دەدى 8 ـ ايدىڭ 1 ـ كۇنى اتالعان مەكەمەنىڭ پارتيا باسشىلىق گرۋپپاسىنىڭ شۇجيى ۇاڭ كۇيران.

اۋەلگى ماقساتتى ۇمتىپاۋ، بورىشتى ەستە بەرىك ساقتاۋدىڭ تەتىگى ماسەلەگە دۇرىس قاراۋ ساناللىعى مەن پىشاقتىڭ ءدۇزىن ىشكە قاراتۋداي باتىلدىق بولۋىندا. 6 ـ ايدىڭ 17 ـ كۇنى 6 ـ ايدىڭ 30 ـ كۇنى جانە 7 ـ ايدىڭ 29 ـ كۇنى اتالعان مەكەمە ماسەلەنى قاداعالاۋ ءماجلىسىن 3 رەت اشتى، القانىڭ نەگىزگى باسشىلارى، القا مۇشەلەرى، ءارقايسى باسقارمانىڭ جاۋاپتىلارى ساياسي دەڭگەيى، نازاريالىق ۇيرەنۋ، باس ماقسات تانىمى، قابىلەت ـ دەڭگەيى، شىندىققا ۇمتىلۋ ستيلى، ءادىس ـ امال، قىزمەت ناتيجەسى سياقتى 7 جاقتى ارقاۋ ەتىپ، ولشەمگە، ۇلگىگە تۇرالانىپ، پارىقتى جانە كەمشىلىكتى بەتپە ـ بەت قاداعالادى. پارتيا باسشىلىق گرۋپپاسىنىڭ مۇشەلەرى يدەيالىق قىزمەتتىڭ ءىس جۇزىندىگىمەن بايلانىستىرىپ، 7 جاقتى ارقاۋ ەتىپ، ماسەلەنى قاداعالاۋ ءتىزىمىن قالىپتاستىرىپ، رەتتەۋ ـ تۇزەتۋ شارالارىن ورناتا قويىپ، رەتتەۋ ـ تۇزەتۋدىڭ ۇاقىت شەگىن ايقىندادى.

"ءبىرىنشى جەتىستىك تيانقاتاندى، ءبىز ماسەلەنى قاداعالاۋ ءماجلىسى اداقتاپ شققان ماسەلە تىزىمدىگىنە نەگىزدەلىپ، ارىز ـ ارمان قابىلداۋ ءتۇزدىمىن كەمەلدەندىردىك"، ـ دەدى 8 ـ ايدىڭ 1 ـ كۇنى اۋتونومياليا رايوندىق جەرگىلىكتى فينانستى باقىلاۋ ـ باسقارۇ مەكەمەسى جالپىلىق كەڭسەسىنىڭ جاۋاپتىسى لۇي چىندۇڭ.

"ماسەلەنى قاداعالاۋ ءتىزىمى بويىنشا شاعىن سومالى قارىز اقشا سەرىكتەستىگى مەن قارجى قۇراۋ، كەپىلدىك بەرۋ سەرىكتەستىگىنىڭ حاۋپ ـ قاتەردىڭ الدىن الۋ مەحانيزم قۇرىلىسى جاعىندا ءالى دە ولقىلىق بار، ءبىزدىڭ وسى ەكى تۇردەگى سەرىكتەستىكتى حالىق بانكەسىنىڭ سەنىمدىلىك جۇيەسىنە ەنگىزۇ جاعىندا سايكەستىرۇ تەبىنىمىز جەتكىلىكتى ەمەس". اتالعان مەكەمەنىڭ باقىلاۋ ـ باسقارۇ 1 ـ باسقارماسىنىڭ جاۋاپتىسى لياڭ يۇيۇئۇن مىنانى ءبىلدىردى: قاداعالانعان ماسەلەلەرگە مەڭزەس، باقىلاۋ ـ باسقارۇ 1 ـ باسقارماسى سايكەستىرۇدى تەزدەتىپ، شاعىن سومالى قارىز اقشا سەرىكتەستىكتەرىن جانە قارجى قۇراۋ، كەپىلدىك سەرىكتەستىكتەرىن سەنىمدىلىك جۇيەسىنە ەنگىزۇدى بەلسەنە ىلگەرىلەتتى. كەزەكتە 10 نەشە قارجى قۇراۋ، كەپىلدىك سەرىكتەستىگى سەنىمدىلىك جۇيەسىنە ەندى.

ءۇرىمجى جوعارى، جاڭا تەحنيكا قارجى قۇراۋ، كەپىلدىك شەكتى سەرىكتەستىگى وسى رەت سەنىمدىلىك جۇيەسىنە ەنگىزىلگەن قارجى قۇراۋ، كەپىلدىك سەرىكتەستىكتەرىنىڭ ءبىرى. "اۋتونومياليا رايوندىق جەرگىلىكتى فينانستى باقىلاۋ ـ باسقارۇ مەكەمەسىنىڭ سايكەستىرۇىمەن، ءبىز حالىق بانكەسىنىڭ سەنىمدىلىك جۇيەسىنە ەنگىزىلگەن تەكسەرۇدىڭ ماڭىزدى ولشەمى. ءبىز ماسەلە ءتىزىمىن ءبىر ـ بىرلەپ اداقتاپ، ماسەلەنى شىنايى، ناقتىلى شەشۋگە تاباندى بولىپ، ارناۋلى رەتتەۋ ـ وڭاۋ قىزمەتىن ويداعىداي يگەرۇىمىز كەرەك"، ـ دەدى ۇاڭ كۇيران.

ورگانىنىڭ پارتيا قۇرىلىسى قىزمەتى، كادرلار ستيلى سياقتى جاقتاردا قاداعالانعان ماسەلەلەرگە مەڭزەس، اتالعان مەكەمە شوعىرلى رەتتەۋ ـ وڭاۋ جۇرگىزدى ءارى رەتتەۋ ـ تۇزەتۋ بايانداماسىن قالىپتاستىردى. اتالعان مەكەمە تاعى نەگىزگى تاقىرىپ تىق تاربيەگە "قايىرلا قاراۋ" مەحانيزمىن ورناتىپ، نەگىزگى تاقىرىپتىق تاربيەدە ورىن تەپكەن ماسەلەلەردى مەرزىم سايىن قورىتىندىلاپ، نە كەمشىل بولسا سونى ۇيرەنىپ، نە ناشار بولسا سونى تولىقتاپ، قالتارىس قالدىرماۋدى، قول ۇشى دىستەي ساڭماۋدى ورىندای، بايقالعان ءتۇرلى ماسەلەنى رەتتەۋ ـ تۇزەتۋدىڭ تولىق تيانقاتانۇىنا شىنايى كەپىلدىك ەتتى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

سۋ بايلىعى حاۋىپسىزدىگى تانىمىن بەرىك ورناتىپ، سۋ بايلىعىن ساپالى ورنالاستىرۇ جانە ۇيلەسىمدى پايدالانۇ ءتۇرلى قىزمەتتەرىن تىڭعىلىقتى ويداعىداي ىستەپ، شينجياڭنىڭ قوعام ورنىقتىلىعى مەن بايلاندى تىنىشتىعىن معىم سۋ يگىلىگى تىرەگىمەن قامتاماسىزداندىرۇ كەرەك.

لي پىڭشين بىلاي دەپ باسا داريپتەدى: "باس شۇجي شي جينپىڭ ورتاعا قويعان "سۋ ۇنەمدەۋدى الدىمەن ويلاستىرۇ، كەڭىستىك بىركەلكى بولۋ، جۇيەلى جونگە سالۋ، ەكى ۇنەمدەۋ مەحانيزمى مەن سۋ بايلىعىن ساپالى داموۋ ءءىسىن ىلگەرىلەتۋ كەرەك. اسىرەسە، ەكى ۇنەمدەۋ ىستەرىن ىلگەرىلەتۋ، ۇنەمدەۋ ىستەرىن ىلگەرىلەتۋ، ۇنەمدەۋ ىستەرىن ىلگەرىلەتۋ كەرەك. اكىمشىلىك مەحانيزم مەن بازار مەحانيزمىن سايكەستى سەلبەسترۇدى كۇشەيتۋگە باسا ءمان بەرىپ، ەكونوميكالىق ءتاسىلدى نەگىز ەتكەن سۋ ۇنەمدەۋ مەحانيزمى مەن سۋ بايلىعىن ساپالى داموۋ ءءىسىن ىلگەرىلەتۋ كەرەك. تۇرمىستا، وندىرىستە، ەكولوگياعا پايدالانىلاتىن سۋدى ءبىر تۇتاس جوسپارلاپ، سۋ پايدالانۇ قۇرىلىمىن رەتتەۋ، ساپالىلاندىرۇ تەبىنىن ونان ارى كۇشەيتىپ، ەكولوگياعا پايدالانىلاتىن سۋدى ۇيلەسىمدى ارتتىرىپ، سۋ ورتاسىن قورعاۋدى جانە سۋ ەكولوگياسىن قالپىنا كەلتىرۇدى كۇشەيتىپ، ەكونوميكالىق، قوعامدىق داموۋدىڭ سۋ قاينارىنىڭ كوتەرىمدىلىك قۇاتىنان اسىپ كەتپەۋىنە شىنايى كەپىلدىك ەتىپ، ەكونوميكالىق ونىمدىلىكتىڭ، قوعامدىق ونىمدىلىكتىڭ، ەكولوگياليق ونىمدىلىكتىڭ ءۇزارا ءبىر تۇتاستىعىن جۇزەگە اسىرىپ، اسپانى اشىق، جەرى جاسىل، سۋى تۇنىق كوركىنى شينجياڭدى قۇرۇعا قۇلشىنۇ ءتيىس.

شينجياڭنىڭ سۋ حاۋىپسىزدىگىن تىڭعىلىقتى شارالارمەن شىنايى قورعاپ، ءار ۇلت بۇقارالارىنىڭ سۋ بايلىعىنا، سۋ ورتاسىنا بولعان قاجەتتىن ءتىپتى دە ويداعىداي قاناتتاندىرۇ كەرەك.

لي پىڭشين بىلاي دەپ باسا داريپتەدى: "سۋ ۇنەمدەۋدى الدىمەن ويلاستىرۇ، كەڭىستىك بىركەلكى بولۋ، جۇيەلى جونگە سالۋ، ەكى ۇنەمدەۋ مەحانيزمى مەن ورەسىن ۇزدىكسىز جوعارىلاتۋ كەرەك. سۋ يگىلىگى جاقتان كۇش سالۋ" سىندى سۋدى جونگە سالۋ باعىتىن تۇتاس رايونىمىزدىڭ سۋ يگىلىگى قىزمەتىنىڭ تۇتاس بارىنسىنا ءسىڭىرۇ كەرەك. سۋ ۇنەمدەۋ سىندى وسى تەتىكتى مەتتى يگەرىپ، سۋدان پايدالانۇ جالپى مولشەرى مەن سۋدان جوسپارلى پايدالانۇدى باسقارۇدى ءتىپتى دە قاتايتىپ، سۋ بايلىعىنداعى اكەلۋ، پايدالانۇ، سارپ بولۋ، بعىستىرۇ سياقتى ارەكەتتەردى يكەمدى باقىلاۋ ـ باسقارۇدى جاپىپاي كۇشەيتىپ، سۋدان پايدالانۇ ءتاسىلىنىڭ بىتىراڭقىلىقتان ۇنەمشىلدىككە، شوعىرلىلىققا قارايى بۇرىلىس جاساۋدى شىنايى جەبەپ، سۋ ۇنەمدەۋ ۇلگىسىندەگى كاسىپ سالالارىن كۇش سالا دامىتىپ، سۋ ۇنەمدەۋ ۇلگىسىندەگى ەكونوميكانى جەتىلدىرىپ، سۋ ۇنەمدەۋ ۇلگىسىندەگى قوعام قۇرىپ، سۋ بايلىعىنان پايدالانۇ ونىمدىلگى مەن ورەسىن ۇزدىكسىز جوعارىلاتۋ كەرەك. سۋ يگىلىگى ىنجەنەريالىق مەن حالىق تۇرمىسى سۋ يگىلىگى نسانداری قۇرىلىسىن ورنىقتى قادامەمەن ىلگەرىلەتپە، تاسقىننان ساقتانۇ، سۋ ساقتاۋ، سۋمەن قامداۋ سىندى جاقتاردىڭ رولىن ويداعىداي ساۋلەلەندىرۇ كەرەك. اكىمشىلىك مەحانيزم مەن بازار مەحانيزمىن سايكەستى سەلبەسترۇدى كۇشەيتۋگە باسا ءمان بەرىپ، ەكونوميكالىق ءتاسىلدى نەگىز ەتكەن سۋ ۇنەمدەۋ مەحانيزمى مەن سۋ بايلىعىن ساپالى ورنالاستىرۇدىڭ علمي، ءۇنەمدى مەحانيزمىن برتىندەپ قالىپتاستىرىپ، سۋ بايلىعىن ۇيلەسىمدى اشۋدى، پايدالانۇدى جانە قورعاۋدى جۇزەگە اسىرۇدى ىلگەرىلەتۋ كەرەك. تۇرمىستا، وندىرىستە، ەكولوگياعا پايدالانىلاتىن سۋدى ءبىر تۇتاس جوسپارلاپ، سۋ پايدالانۇ قۇرىلىمىن رەتتەۋ، ساپالىلاندىرۇ تەبىنىن ونان ارى كۇشەيتىپ، ەكولوگياعا پايدالانىلاتىن سۋدى ۇيلەسىمدى ارتتىرىپ، سۋ ورتاسىن قورعاۋدى جانە سۋ ەكولوگياسىن قالپىنا كەلتىرۇدى كۇشەيتىپ، ەكونوميكالىق، قوعامدىق داموۋدىڭ سۋ قاينارىنىڭ كوتەرىمدىلىك قۇاتىنان اسىپ كەتپەۋىنە شىنايى كەپىلدىك ەتىپ، ەكونوميكالىق ونىمدىلىكتىڭ، قوعامدىق ونىمدىلىكتىڭ، ەكولوگياليق ونىمدىلىكتىڭ ءۇزارا ءبىر تۇتاستىعىن جۇزەگە اسىرىپ، اسپانى اشىق، جەرى جاسىل، سۋى تۇنىق كوركىنى شينجياڭدى قۇرۇعا قۇلشىنۇ ءتيىس.

ءزىلتىسىڭ گۇلدەنۇى جولىندا . ەرجۇرەك قۇربانداردىڭ شەجىرەسى

جاڭ چيڭحى: جاۋدى جويعان قاھارمان

جاڭ چيڭحىنىڭ سۋرەتى.

□ شينحۇا اگەنتتىگى تاراتقان (سۋرەتتى شىنياڭداعى امەريكا جيانگەرلىگىنە قارسى تۇرىپ، چاۋشيانعا كومەكتەسكەن قۇربانداردىڭ قابىرستانى بەرگەن)

شينحۇا اگەنتتىگىنىڭ 7 ـ ايدىڭ 18 ـ كۇنى شىجياجۋاڭ ـ نان بەرگەن حابارى (ءتىلشى لي جيۋي). "كوكەم جاڭ چيڭحى كىشكەنتاي كەزىندە ـ اق حالقىنىڭ باقىتىن كۇزدەۋدەي مۇرات ورناتىپتى. ول 18 جاسىندا پارتيامىز مۇشە بولىپ، تالاي شايقاستارعا قاتىناسىپ، تالاي جاۋدى جويىپتى، مەملەكەت ءۇشىن ءومىرىن ارناپتى. ول اۋلەتىمىزدىڭ ماقتانىشى مەن ابرويى. مەن ول كىسىنى ساعىنىشپەن ەسكە الامىن!"، ـ 71 جاستاعى جاڭ گودۇڭ ۇيرەنۋگە كەلگەن پارتيالى كادرلارعا كوزىنە جاس الىپ تانىستىردى.

جاڭ چيڭحى، 1921 ـ جىلى حىبەي ولكەسى نيڭجين اۋدانىنىڭ بەيشينجۋاڭ قىستاعىندا دۇنيەگە كەلگەن. 1938 ـ جىلدىڭ باسىندا ي ـ يۇي (حىبەي ـ حنان) جاپون شاپقىنشىلارىنا قارسى پارتيزاندار تارماق اترەتىنە قاتىناسقان. 1939 ـ جىلى 3 ـ ايدا قوسىنعا ىلەسپە، تايحاڭشان وڭىرىندە اينالا سوعىس جۇرگىزگەن. سول جىلى جۇڭگو كومۋنيستىك پارتياسىنا مۇشە بولعان. ول تالاي رەت قورشاپ جويۋعا قارسى، "تازالاۋ"عا قارسى شايقاستارعا قاتىناسقان ءارى ىلگەرىندى ـ كەيىندى "ءجۇز تۇان شايقاسى"، حۇاڭيادۇگدى قورعاۋ شايقاسى سياقتى كولەمدى سوعىستارعا قاتىناسقان، ول تۇرعان لياندۇيگە اسكەري بولىمشە رايون "قورشاۋدىڭ ىشىندەگى ۇلگىلى لياڭ" داڭقتى اتاعىن بەرگەن.

1945 ـ جىلدان كەيىن جاڭ چيڭحى ىلگەرىندى ـ كەيىندى لياڭجاڭ، يىڭجاڭ، سانمۇجاڭ، ورىنباسار تۇانجاڭ، تۇانجاڭ سياقتى مىندەتتەردى اتقارىپ، دابيەشانعا جورىق، حۇايحاي شايقاسى، دۇجياڭ شايقاسى جانە بايتاق باتىس ـ وڭتۇستىكتى ازات ەتۋ سياقتى شايقاس، ۇرىستارعا قاتىناسقان. ول سوعىس جۇرگىزۇگە باتىل، تالاي رەت ەڭبەك كورسەتكەن، ءبىر رەت داڭقپەن ەلەۋلى ەڭبەك كورسەتكەن ءارى "جاۋدى جويعان قاھارمان" اتاعى بەرىلگەن. اسكەري رايوننىڭ "الدىڭعى شەپ گازەتى" سياقتى گازەت ـ جۇرنالدارىندا ونىڭ شايقاستاعى نزگى دستەرى كەڭىنەن ۇگىتتەلگەن.

جاڭا جۇڭگو قۇرىلعانىنان كەيىن، جاڭ چيڭحى بۇيرىق بويىنشا اۋە ارمياسىنىڭ اۋياتسيا مەكتەبىنە اۋىسىپ، وقۋعا تۇسەدى، ول قۇلشىنا ۇيرەنىپ، جالپاي جاتتىعىپ، ۇزدىك ناتيجەمەن ۇشۋ تەحنيكاسىن يگەرەدى. 1951 ـ جىلى اۋە ارمياسى اۋە اسكەرلەرى 2 ـ شىسىنىڭ ورنىباسار شجاڭى بولىپ تاعايىندالادى. سول جىلى 10 ـ ايدا قوسىندى باستاپ، اندۇڭ داڭگۇشان اۋەجايىنا جايعاسىپ، ءارقاشان چاۋشيانعا كىرىپ سوعىس جۇرگىزۇ بۇيرىعىن كۇتەدى.

1952 ـ جىلى 6 ـ ايدا جاڭ چيڭحى شجاڭ بولادى. سول جىلى جۇڭگو ـ چاۋشيان اۋە ارمياسى قولباسشىلىق ءبولىمىنىڭ قولباسشى كومەكشىسى بولادى. ول تالاي رەت سوعىسقا قولباسشىلىق جاسايدى، سوعىستا ەلەۋلى ەڭبەك كورسەتەدى، اۋە ارمياسىندا ەڭ العاشقى رەت جاۋدىڭ B–26 بومبىلاۋشىسىن ۇشاعىن اتىپ تۇسىرەدى.

1953 ـ جىلى 10 ـ ايدا 22 ـ كۇنى جاڭ چيڭحى داندۇڭ سداۋگوۋ اۋەجايىندا ۇشۋعا جاتتىعىپ جاتقاندا، ۇشاقتان كىنارات شعىپ، باقىتقا قارسى قۇربان بولادى، نەبارى 32 جاستا عانا ەدى.

سوعىس ءورتى لاۋلاعان جىلدار الىستا قالعانىمەن، قۇربانىنىڭ توڭكەرىستىك رۋحى اتا مەكەندەگى حالقتىڭ ۇزدىكسىز ۇمتىلىپ، قايراتتانا العا تارتۋىنا دەم بەرىپ كەلەدى. حىبەي ولكەسى نيڭجين اۋدانى ىلگەرىندى ـ كەيىندى جۇڭگونىڭ حالقتىق شارۋاشىلىعىنداعى كومەسكى كۇشى ەڭ زور اۋدان، جۇڭگونىڭ ەرەكشە كاسىپتى دامىتۋداعى ءجۇز مەتتى اۋدان، جۇڭگوداعى ەكولوگياليق قونىسقا جايلى ۇلگى كورسەتەتىن اۋدان، جۇڭگونىڭ دەمالىس كىيمدەر اتاقتى قالاسى، جۇڭگونىڭ ەلەكتر سىمى، كابەل مەكەنى سياقتى داڭقتارعا يە بولىپ، اۋىلداستارىنىڭ تۇرمىسى كۇننەن ـ كۇنگە جاقسارۋدا.